

Vlaams
Parlement

ingediend op **1597** (2017-2018) – Nr. 2
12 februari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Verenigde Commissies voor Brussel en de Vlaamse Rand
en voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Joris Poschet

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Peter Persyn, Karl Vanlouwe, Willy Segers,
Lieve Maes, Bart Nevens en Jan Van Esbroeck

betreffende een volwaardige
Vlaamse sociale bescherming in Brussel

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand:

Voorzitter: Katia Segers.

Vaste leden:

Lieve Maes, Peter Persyn, Willy Segers, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Elke Wouters;
Michel Doomst, Katrien Partyka, Joris Poschet, Peter Van Rompuy;
Lionel Bajart, Jo De Ro;
Yamila Idrissi, Katia Segers;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Matthias Diependaele, Marc Hendrickx, Marius Meremans, Nadia Sminate,
Karim Van Overmeire;
Karin Brouwers, Sonja Claes, Martine Fournier, Ward Kennes;
Franc Bogovic, Gwenny De Vroe;
Bruno Tobback, Joris Vandenbroucke;
An Moerenhout.

Toegevoegde leden:

Tom Van Grieken;
Christian Van Eyken.

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde, Elke Wouters;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Jamila Hamddan Lachkar, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Laurence Libert;
Jan Bertels, Bart Van Malderen;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

1597 (2017-2018) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

INHOUD

1. Toelichting door Peter Persyn, indiener	4
2. Bespreking	6
2.1. Uiteenzetting van Joris Poschet.....	6
2.2. Uiteenzetting van Bart Van Malderen	6
2.3. Uiteenzetting van Elke Van den Brandt	7
2.4. Reactie van Peter Persyn	8
2.5. Repliek van Elke Van den Brandt en Peter Persyn.....	10
Gebruikte afkortingen	12
Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Verenigde Commissies voor Brussel en de Vlaamse Rand en voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bespraken de conceptnota voor nieuwe regelgeving van Peter Persyn, Karl Vanlouwe, Willy Segers, Lieve Maes, Bart Nevens en Jan Van Esbroeck betreffende een volwaardige Vlaamse sociale bescherming in Brussel op woensdag 23 januari 2019. Verslaggever was Joris Poschet. Voor de slides bij de toelichting wordt verwezen naar de [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door Peter Persyn, indiener

Na erop gewezen te hebben dat de conceptnota door de volledige N-VA-fractie werd ingediend, herinnert *Peter Persyn* eraan dat de zesde staatshervorming nieuwe bevoegdheden naar de gemeenschappen heeft overgeheveld en het Brusselse zorglandschap heeft herschreven. Onder andere door politieke keuzes met juridische, operationele en fiscale consequenties die voortvloeien uit die zesde staatshervorming, komt de Vlaamse zorg in Brussel onder druk te staan. Het Brusselse imbrogljo is ondertussen wel opgelost, maar sowieso heeft Brussel meer tijd nodig voor het hanteren van de nieuwe bevoegdheden. Vlaanderen en Wallonië hadden al een heel parcours afgelegd. Die politieke onduidelijkheid noopt de N-VA ertoe dit voorstel te doen over het Vlaamse zorgaanbod in Brussel, analoog met hetgeen voor onderwijs en inburgering gebeurd is. Dit is zowat de motivering voor het indienen van deze conceptnota.

Hij overloopt vooraf nog even de ontwikkelingen in Vlaanderen, met een eerste decreet over de Vlaamse sociale bescherming in 2012, met de ambitie om op termijn een Vlaamse sociale zekerheid te worden, maar dat momenteel beperkt blijft tot een verzekering voor de vergoeding van en steun aan personen met een langdurige zorgbehoefte. De zesde staatshervorming bracht dan heel wat bevoegdheden en budgetten over zorg, gezin en bijstand aan personen van het federale niveau naar de gemeenschappen. Minister Jo Vandeuren, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, heeft zonder talmen werk gemaakt van een robuuste Vlaamse sociale bescherming in drie fases. Het eerste decreet van 2016 verenigde de – al bijna 20 jaar bestaande – Vlaamse zorgverzekering, het basisondersteuningsbudget (BOB) en de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB). Daar werd een budget van 770 miljoen euro aan toegekend. Met de tweede fase vanaf 1 januari 2019 vallen ook de residentiële ouderenzorg en de mobiliteitshulpmiddelen onder de Vlaamse sociale bescherming, wat het budget doet stijgen tot bijna 2,9 miljard euro. In de derde fase, na 2019, komen daar nog tal van aspecten van chronische ondersteuning en zorg bij, onder meer het beschut wonen, de psychiatrische ziekenhuizen, maar ook de gezinszorg die al jaren een gemeenschapsbevoegdheid is. Dan zal het budget van de Vlaamse sociale bescherming ongeveer 4 miljard euro per jaar bedragen, uitgekeerd in zorgbudgetten en zorgtickets, te besteden bij door de Vlaamse overheid erkende zorgaanbieders. De spreker vindt dat minister Jo Vandeuren daar een mooi parcours heeft afgelegd; de nieuwe bevoegdheden werden coherent ingekanteld. Het biedt een solide basis voor de verdere ontwikkeling van de Vlaamse sociale bescherming.

Bij de zesde staatshervorming heeft de wetgever ervoor gekozen om de chronische zorg en bijstand aan personen, ook een deel voor personen met een beperking en een deel van de gezinsbijslag in Brussel, aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) toe te vertrouwen. Daarmee krijgt het orgaan waar de gemeenschappelijke of bicommunautaire aangelegenheden voor de Franse en Vlaamse Gemeenschap worden behartigd, heel wat meer bevoegdheden en een explosieve groei van het budget van 30 miljoen euro naar een klein miljard euro per jaar. Het vormgeven van de bevoegdheden en het opbouwen van de nodige capaciteit zijn enorme uitdagingen. Zowel de Franse als de Vlaamse Gemeenschap blijven echter eveneens bevoegd voor dezelfde materies

en mogen dus ook initiatieven nemen in Brussel. Omdat Vlaanderen niet gemachtigd is aan de Brusselaars verplichtingen op te leggen – enkel de federale overheid en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie kunnen dat – kunnen Brusselse Vlamingen vrijwillig aansluiten bij de Vlaamse sociale bescherming. Momenteel hebben 42.000 Brusselaars dat gedaan, terwijl het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 1,2 miljoen inwoners telt. De onzekerheid over hoe de sociale bescherming in Brussel georganiseerd zal worden en de politieke latentie, zetten de rechten van Vlamingen in Brussel op een echte sociale bescherming onder druk.

Om die redenen stelt de N-VA een positieve Brusselkeuze voor langdurige zorg voor. Vlaanderen kan dus zelf geen keuze opleggen maar wel aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vragen dat ze de Brusselaars laat kiezen tussen drie systemen: dat van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF), de Vlaamse sociale bescherming of een op te zetten systeem van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Dat kan via een kaderordonnantie zoals ook gebeurde voor inburgering. Dat laat toe dat de Brusselse Vlaming kan intekenen op de volledige waaier van de Vlaamse sociale verzekering. Uiteraard zal dat samenwerkingsakkoorden vergen; die zijn er trouwens al voor deze materie. Er dient een overgangperiode te zijn. Om sociale shopping tegen te gaan, stellen de indieners een wachttijd voor om naar een ander systeem over te stappen. Een nieuw Brussels systeem moet kwaliteitsvolle Nederlandstalige zorg op maat van de Vlaming omvatten. Daar mangelt het nu immers aan in spoeddiensten, woonzorgcentra enzovoort. Het N-VA-voorstel biedt ook meer waarborgen voor betaalbaarheid van de zorg in Brussel wegens de schaalgrootte. De Vlaamse sociale bescherming wordt immers door alle Vlamingen gefinancierd (6,7 miljoen ten opzichte van 1,2 miljoen inwoners). Aanvankelijk zal Vlaanderen de grootste kosten dragen, maar mettertijd komt er een herverdelingsmechanisme om kosten gemaakt door deze of gene aanbieder, te verrekenen. Dat gebeurt nu ook al voor mensen die in het buitenland werken of tijdens een reis ziek worden of een ongeval hebben. De ziekenfondsen zijn daar reeds vertrouwd mee.

De N-VA denkt dat het mogelijk is om afspraken te maken met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zodat de Vlaamse Zorginspectie toezicht kan houden op het taalkader in de bicommunautaire instellingen. In Brussel moet de digitalisering in de zorg nog grotendeels starten. Dat biedt mogelijkheden om de nieuwste toepassingen in te schakelen voor een geïntegreerd patiëntendossier, voor verbindingen tussen databanken met blockchainmechanismen enzovoort, in het belang van een betere toebedeling en opvolging van zorg en meer automatische rechtentoekenning.

De spreker resumeert de motieven voor deze conceptnota: het ontoereikende Nederlandstalige zorgaanbod in Brussel; het streven naar voldoende en kwaliteitsvol Nederlandstalig zorgaanbod in Brussel zoals in de rest van Vlaanderen; het niet-tweetalig zijn van de bicommunautaire instellingen; de opportuniteit van het hybride zorgaanbod van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en Vlaanderen; de potentie van de persoonsvolgende financiering om het aanbod in Brussel uit te breiden. Het biedt opportuniteiten voor zorgaanbieders die zich nu beperken tot Vlaanderen, de Vlaamse Rand.

De opstellers van de conceptnota hebben een ruwe financiële simulatie gemaakt. Voor de huidige 42.000 aansluitingen werd er in 2017 27 miljoen euro uitgegeven. Als Vlaanderen zijn aanbod uitbreidt en het aantal aansluitingen stijgt met de helft, zou de kost op basis van een rudimentaire extrapolatie 40,6 miljoen euro per jaar bedragen, terwijl het totale budget van de Vlaamse sociale bescherming 4 miljard euro per jaar zou zijn. Dat ene procent kan Vlaanderen in een overgangsfase ten laste nemen. Zelfs als het aantal aansluitingen verdubbelt, is de geschatte uitgave nog altijd maar 54 miljoen euro.

2. Bespreking

2.1. Uiteenzetting van Joris Poschet

Joris Poschet is het ermee eens dat de Vlaamse sociale bescherming een goed systeem is dat een tweede laag legt op de sociale zekerheid. Het is goed dat daar veel middelen heen gaan want CD&V wil een zorgzame samenleving. Van oudsher wil CD&V ook dezelfde rechten voor wie zich in Brussel-Hoofdstad tot de Vlaamse Gemeenschap bekent als voor wie in Vlaanderen woont, dus ook inzake Vlaamse sociale bescherming. Jaarlijks gaan er achtduizend Vlamingen in Brussel wonen en twintigduizend Brusselaars in Vlaanderen. Dat betekent potentieel een dertigduizendtal aanpassingen per jaar als er twee verschillende stelsels zouden bestaan in Brussel en in Vlaanderen.

Zijn voornaamste vrees bij het voorstel in de conceptnota is echter een aanzuigeffect. De uitgekeerde bedragen per Brusselse aangeslotene zijn veel hoger dan per Vlaamse aangeslotene. Omdat het in Brussel niet verplicht is, sluiten immers vooral mensen met een hoger risico op zorg zich aan. Dat effect dreigt nog groter te worden als de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie een verplichting oplegt. Nu is de Vlaamse sociale bescherming niet bij elke Brusselaar bekend, maar bij een verplichting zal dat veranderen. Daarbij komt nog dat een vergelijking tussen de systemen in het voordeel van het Vlaamse kan uitvallen, net als dat voor velen het geval is met het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. De raming van de indieners zou daardoor niet kloppen.

2.2. Uiteenzetting van Bart Van Malderen

Dat het een vrijere gedachtestroom toelaat dan een wetgevend initiatief of algemenere besprekingen, maakt een conceptnota tot een waardevol instrument voor *Bart Van Malderen*. De Brusselse situatie komt ook wel geregeld aan bod in de commissie Welzijn. Sp·a schuift zorgzekerheid als doelstelling naar voren, wat haaks staat op de huidige tekorten en wachtlijsten. Elk initiatief ter verhoging van de zorgzekerheid, zal dan ook door haar positief bejegend worden. Een tweede uitgangspunt is dat voor sp·a de zorgbehoeften het budget bepalen en niet omgekeerd. Bij de Vlaamse sociale bescherming is de verhouding tussen de eigen bijdrage en de bijdrage uit de algemene middelen dan ook een heikel punt. Met de uitbreiding wordt een rechtvaardige financiering die rekening houdt met het inkomen, almaar belangrijker. Het woord herverdelingsmechanisme riep bij de spreker positieve connotaties op maar heeft voor de indieners van de conceptnota toch een andere inhoud, perequatie zou een juistere term zijn. Mensen met zorgbehoeften moeten ook zo min mogelijk administratieve lasten opgelegd krijgen. Hoe meer administratieve lasten, hoe groter het risico op een mattheuseffect.

Vanuit die uitgangspunten bekijkt de spreker de conceptnota. Nergens in België zijn de armoede- en laaggeschooldencijfers hoger dan in Brussel. Het valt hem op dat het aspect kwetsbaarheid in de conceptnota amper belicht wordt, wat hem tegenvalt van Peter Persyn die daar toch wel gevoelig voor is. Naarmate de sociale bescherming in Brussel ruimer wordt en meer aangeslotenen telt, wordt de kwestie van de toegankelijkheid en financiering van de Vlaams erkende zorginstellingen in Brussel almaar scherper gesteld. Wat trouwens met de aangeslotenen die niet anders kunnen, om praktische redenen, dan een beroep te doen op instellingen die niet erkend zijn door Vlaanderen?

Naast het aanzuigeffect ziet de spreker ook een risico op een zorgaanbod met twee snelheden, waarbij de minder kapitaalkrachtigen gaan kiezen voor het systeem dat het goedkoopst is en niet noodzakelijk het best bij hun behoeften aansluit. Daarbij komt nog het moratorium van vijf jaar dat de indieners

vooropstellen om social shopping tegen te gaan. Eigenlijk kiest de Brusselaar nu blind, want het is niet duidelijk wat elk systeem zal omvatten de komende jaren en wat het hem zal kosten. Toch willen de indieners van de conceptnota dat hij zich voor vijf jaar vastzet.

Er is eensgezindheid over dat alle Nederlandstalige Brusselaars dezelfde zorg krijgen die elke Vlaming toekomt. Daarvoor is het aanbod nu nog ruim onvoldoende. In afwachting mag er zeker niets ondernomen worden dat de mensen de toegang tot elke vorm van zorg ontzegt. De wachtlijsten wegwerken, moet prioriteit zijn.

De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie is vandaag bevoegd voor de instellingen die niet willen kiezen en voor de rechtstreekse bijstand aan personen, conform het principe dat er geen subnationaliteit bestaat. Door keuzes te vragen, holt de conceptnota dat principe uit. Is dat een bewuste strategie?

Hij vindt dat de vergelijking met het onderwijs niet opgaat. Daar is er immers geen moratoriumperiode en er kan vrij overgestapt worden van een Nederlandstalige basisschool naar een Franstalige secundaire school. Wat de erkenning betreft, lijkt het hem lang niet zeker dat er op korte termijn ook voor Brussel voldoende inspectiecapaciteit zal zijn, zeker gezien de groeiende inspectietaken door onder meer de persoonsvolgende financiering. Daarbij komt nog dat de Brusselse voorzieningen dan niet één maar twee inspectieteams over de vloer krijgen die mogelijk twee verschillende normeringen hanteren. Hij vreest dat het kafkagehalte voor de voorzieningen daarmee dreigt toe te nemen.

Hoewel ICT nooit de menselijke factor mag reduceren, kan het ervoor zorgen dat bepaalde taken weggenomen worden waardoor er tijd overblijft voor zorg. Goede informaticatoepassingen kunnen ook data leveren om op macroniveau lessen te trekken. Hij vraagt echter dat de overheid de efficiëntie en de overheadkost ervan bewaakt. Het mag niet zorgen voor extra handen aan het klavier in plaats van aan het bed.

2.3. Uiteenzetting van Elke Van den Brandt

Elke Van den Brandt is blij met een ruimer debat, want mooie principes en systemen in de deelstaten plegen vast te lopen in Brussel. Het te kleine aanbod voor Nederlandstalige Brusselaars of Vlamingen in Brussel, hoe ze ook genoemd worden, is geen direct gevolg van de staatshervormingen, maar wel van de historische onderfinanciering, iets wat deze regeerperiode niet aangepakt is. Het welzijnsaanbod in Brussel, ook het Vlaamse, is ontoereikend. In een grootstad zijn immers de kwetsbaarheid en armoede groot, wat een direct verband heeft met zorgbehoefte. Ze hoopt dan ook dat in de volgende regeerperiode alle regeringen zich engageren om dat tekort weg te werken.

Het is niet alleen zo dat er heel wat beleidsniveaus verantwoordelijk zijn, ze hebben ook een andere visie. De meeste Vlaamse partijen zijn voor persoonsvolgende financiering. Franstalig België prefereert de voorzieningen te financieren met goede kwaliteitsnormen en inspectie. Vraaggestuurd versus aanbodgestuurd is dus een fundamenteel andere visie. Wie via de Vlaamse regels een zorgbudget krijgt, kan dat in Brussel moeilijk gebruiken omdat er amper voorzieningen zijn die ermee werken. Dat komt dan bovenop het onderaanbod. Zo gaat 60 procent van de personen met een handicap die in Brussel Nederlandstalige zorg nodig hebben, noodgedwongen naar voorzieningen in Vlaanderen. Dat is voor niemand een voordeel en de rekening wordt toch betaald door Vlaanderen, dus is het beter om het aanbod in Brussel te vergroten.

Groen vindt dat iedereen, ongeacht zijn woonplaats in België, dezelfde sociale bescherming moet krijgen, met een zorggarantie voor iedereen. De staatsstructuur zijnde wat ze is, moeten er pragmatische oplossingen zijn. Groen is het eens met minister Jo Vandeuren dat er één loket moet zijn voor de Brusselaar. Hoe de achterliggende zorg geregeld wordt, is een zaak van de overheden en dat vergt goed overleg. De Brusselaar moet één sociale bescherming krijgen met alle aspecten. Dat vermijdt dat een gemeenschap overspoeld wordt door een te aantrekkelijk aanbod. Nu is het omgekeerd. De Vlaamse zorgverzekering is voor de meeste Brusselaars niet zo interessant, dat blijkt uit het dalende aantal aansluitingen. Het mag niet afhangen van de goodwill van elke overheid afzonderlijk. Het is de verantwoordelijkheid van alle in Brussel bevoegde overheden om ervoor te zorgen dat elke Brusselaar een goede sociale bescherming heeft. De Brusselse overheid zelf blijft in gebreke omdat ze zelfs de zelfstandigheidsverzekering nog niet heeft opgezet. De spreekster hoopt dan ook dat de komende drie jaar gebruikt worden voor echt overleg.

Ze informeert bij de indieners van de conceptnota of ze de bepalingen van de Vlaamse sociale bescherming die ze mee goedkeurden, nu willen veranderen en toch naar een soort subnationaliteit in Brussel willen gaan. De spreekster is daar in geen geval voorstander van. Wat dan met de talrijke taalgemengde koppels? Moeten zij dan twee thuiszorgdiensten laten komen, waardoor ze elk een ander tarief betalen? De keuzevrijheid moet gewaarborgd blijven. Het is niet omdat mensen hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs sturen dat hun ouders in een Nederlandstalig woonzorgcentrum willen verblijven. Vaak zijn de keuzes niet taalkundig maar praktisch geïnspireerd, gewoon een plaatsje vinden is al moeilijk genoeg.

Bij de indieners informeert ze hoe ze de regeling zien als de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden en de zorgverzekering zoals aangekondigd samengebracht worden onder de sociale bescherming. Zaken die nu nog in Brussel geregeld werden door de bicommunautaire instellingen en in Vlaanderen door de Vlaamse Gemeenschap, zullen in Brussel samenkomen. Het model van de conceptnota is opgevat binnen de huidige structuren, maar welke knelpunten zien de indieners voor de toekomstige structuren?

De term social shoppen stuit haar tegen de borst, mensen zoeken geen hulp zoals ze een nieuw kleedje gaan kopen. Het aanbod is dermate klein dat mensen een wanhopige zoektocht ondernemen.

2.4. Reactie van Peter Persyn

Peter Persyn heeft enkele jaren in de ouderen- en thuiszorg in Brussel gewerkt. Hij heeft toen dagelijks situaties gezien waar mensen verstoken blijven van de zorg die ze nodig hebben, los van de taal waarin de zorg geboden wordt. Zelfs welgestelde burgers visten achter het net. De oorzaak is niet zozeer een gebrek aan zorg, maar een totaal gebrek aan organisatie en coördinatie, deels door het institutionele kluwen maar ook door een gebrek aan visie en conceptuele kaders. Dat heeft hem geïnspireerd tot deze conceptnota, net als de diepe overtuiging dat de Vlamingen in Brussel dezelfde rechten moeten genieten als de andere Vlamingen. Dat is trouwens de basis van de fameuze resoluties van 1999 over de staatshervorming. Het is hoog tijd om te doen wat voorzitter Jan Peumans suggereerde, namelijk nagaan wat daar precies van uitgevoerd is.

Het taalregime en de ideologische of partijpolitieke affiniteit hebben geen belang: goede zorg moet er zijn voor allen, los van inkomen of herkomst. Hij herinnert aan de 5 procent- en de 30 procent-Brusselnorm, die staat voor 360.000 Brusselaars. Bij zijn berekeningen hield hij rekening met 40.000 aansluitingen, maar hij hoopt dat het er veel meer zijn. In de ideale wereld spreken ze allemaal

onder meer perfect Nederlands, maar eigenlijk maakt dat de spreker niet veel uit.

Door de concurrentiestrijd tussen de ziekenfondsen wisselen veel meer burgers van ziekenfonds dan er verhuizen van Brussel naar Vlaanderen of omgekeerd. Met de moderne ICT stelt dat geen problemen, dus de veel beperktere verhuisbewegingen tussen gewesten zijn haalbaar. Ook voor mensen die in het buitenland werken of in een andere gemeenschap, zijn er nu ook geen administratieve problemen.

In verband met het aanzuigeffect verwijst hij naar een inlooperperiode. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft de beslissingsbevoegdheid in deze aangelegenheid. Stel dat zij positief oordeelt, dan komt er in ieder geval een groeipad in de overgangperiode. De Vlaamse sociale bescherming vraagt wel een instappremie van 52 euro per jaar, 26 euro voor mensen met een laag inkomen. Toch houdt die kleine premie Brusselaars tegen om erop in te tekenen, dus hij verwacht niet meteen een stormloop, wat beleidsmakers de tijd geeft om een en ander op punt te zetten. De vrees voor de betaalbaarheid wordt trouwens ondervangen door de voorgestelde verrekening. Heel wat van de middelen van de Vlaamse sociale bescherming en de zorgmiddelen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie komen via transfers van het federale niveau, zoals voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, en dus niet van eigen bijdragen van de Vlamingen of Brusselaars. De bijdragen van de leden zijn minder dan 15 procent van het budget van de Vlaamse sociale bescherming.

Ook hij is bezorgd over zorgzekerheid en wachttijden, maar denkt dat een positief en robuust aanbod voor alle doelgroepen soelaas kan bieden. Vlaanderen moet zich daarvoor nu al organiseren.

In de eerste periode verwacht hij eerder problemen met samenwerkingsverbanden. Vlamingen betalen nu inderdaad meer voor thuiszorg dan wie bij de Franse Gemeenschap verzekerd is. Daarbij komt nog dat de dienstverlening beter is: wie het ziekenhuis mag verlaten op vrijdag, krijgt bijvoorbeeld na vijf uur geen gehoor meer bij de Vlaamse maar wel bij de Waalse zorgverstrekkers, waardoor ze in dat systeem verzeilen. Hij pleit ook binnen zijn partij in eerste instantie voor een specifiek Brussels laagdrempelig aanbod, waarmee hij niet zozeer de bijdrage maar wel de tarieven aantrekkelijk wil maken.

Persoonlijk meent hij dat, parallel aan de verplichte ziekteverzekering die na WO II is ingevoerd, de instappremie proportioneel volgens het inkomen moet zijn. De instappremie lijkt bijna symbolisch als men de verhouding ziet tot de algemene middelen, zeker in de toekomst.

Zorgbudgetten kunnen net zorgen voor een boost van Vlaamse en bicommunautaire instellingen. Bepaalde woonzorgcentra in Brussel hebben zelfs nu al heel wat plaatsen vrij.

Een persoon uit Aarlen kan dringende medische zorg krijgen aan de kust. Met de ICT-systemen en de knowhow bij ziekenfondsen en zorgkassen, moet het mogelijk zijn Brusselse Vlamingen aangesloten bij de Vlaamse sociale bescherming, zorg te laten inkopen bij bicommunautaire instellingen. Net om die reden, stellen de indieners voor aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie te vragen om de bicommunautaire instellingen open te stellen. Voor de spreker zou dat zelfs kunnen met de instellingen van de Franse Gemeenschap. Hij benadrukt voorts dat de bicommunautaire instellingen de opdracht hebben een tweetalig aanbod aan te bieden. Het inspectierapport waaruit bleek dat slechts drie van de ongeveer vijftig woonzorgcentra volledig in orde waren met de taalwetgeving, heeft in dat verband tot een rel in het Brusselse Parlement geleid.

Betere ICT-toepassingen met automatische rechtentoekenning zijn net bedoeld om administratieve lasten te beperken. Technisch en financieel moet het mogelijk zijn dat zorgkassen een uniek loket in Brussel opzetten, zelfs een fysieke antenne. Ze zijn trouwens nu volop hun backoffice aan het uitbouwen.

Het gaat er vooral om de elementaire wettelijke verplichtingen die al jarenlang gelden, te laten controleren. Dat is dus geen nieuwe taak voor de inspectie. Bij de recente begrotingsbesprekingen kondigde de minister een ruime capaciteitsuitbreiding van de zorginspectie aan. Om de bicommunautaire instellingen in regel te krijgen, zal er inderdaad een extra inspanning moeten worden geleverd. Ook in de Vlaamse Rand zijn er trouwens al heel wat woonzorgcentra waar de voertaal Frans is, maar er toch wel personeel is dat het Nederlands machtig is. Dat is de tussenstap die ook in Brussel moet verwezenlijkt worden. Dat iedereen zoals vroeger beide landstalen machtig is, zou de zaak vergemakkelijken.

Ook de N-VA wil dat Vlaanderen de 5 procentinvesteringsnorm haalt in de zorg, de enige gemeenschapsbevoegdheid waar het te laag voor scoort. Dat heeft historische redenen, maar er is ook de concurrentie met de Franse Gemeenschap die een proactief beleid voert met navenante budgetten. De opmerking over de hybride situatie kan hij bijtreden, maar er is momenteel een onderaanbod. Een ander financieringsmechanisme of financiële stimuli zoals de persoonsvolgende financiering kan dan een hefboom zijn voor extra aanbod, lokaal, vanuit de Vlaamse Rand en zelfs vanuit Waals-Brabant, als ze maar zorg in het Nederlands kunnen bieden.

De N-VA wil ook gelijke sociale rechten voor allen, trouwens het motief voor deze conceptnota, en kan alleen maar hopen dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschap dezelfde inzichten hebben. Met dit initiatief wil hij ook vermijden dat er te grote divergentie is zoals in het onderwijs, waarvan hij de aantrekkingskracht positief vindt en toeschrijft aan de kwaliteit. Als Vlaanderen een goed zorgsysteem heeft, is het schuldig verzuim het niet in Brussel aan te bieden. Eerst was er heel wat kritiek op het Vlaamse kinderbijslagsysteem, maar nu blijkt dat het Brusselse voorstel er nagenoeg een kopie van is. Een volwaardig bicommunautaire werking van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zou zoals gezegd al heel wat van de aanbodproblemen oplossen. Social shoppen is zeker niet denigrerend bedoeld, maar hij is bereid om een andere term te zoeken. Het gaat om de ondersteuning van mensen met een langdurige chronische zorgbehoefte. Wie die nodig heeft, heeft vaak niet de energie om te shoppen.

2.5. Repliek van Elke Van den Brandt en Peter Persyn

Ook Groen vindt dat sociale zekerheid en bescherming verplicht moeten zijn, ook in Brussel, aldus *Elke Van den Brandt*, maar dan met één frontoffice. Voor het wegwerken van de historische achterstand en de inkomensgerelateerde bijdrage pleit zij al jarenlang. Ze hoopt dat als 'de kracht van verandering' mee regeert in de volgende zittingsperiode, die dat mee zal realiseren. In ieder geval gaat haar partij ervoor. Ze suggereert om het debat met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en met de Franse Gemeenschapscommissie aan te gaan, op zoek naar constructieve oplossingen voor Brussel die passen in de huidige structuren.

Peter Persyn is het eens met dat overleg, hij heeft dat trouwens al gesuggereerd. Een inventaris van wat de verschillende partners voor ogen hebben, lijkt hem een goed begin. Ook de N-VA wil de historische achterstand wegwerken, naar analogie van de initiatieven daartoe in de Vlaamse Rand. Er komt trouwens een aanpassing aan dat decreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1321/1) om nog meer aanbieders toe te laten: sociale ondernemers, autonome gemeentebedrijven,

derde initiatiefnemers (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1860/1). Het pleidooi voor een inkomensgerelateerde bijdrage houdt de spreker enkel in eigen naam. In de nota roept de N-VA de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie op om aansluiting te verplichten, zeker gezien de ambitie om van de Vlaamse sociale bescherming een volledige sociale zekerheid te maken. Dat is belangrijk om te vermijden dat er veel kwetsbare mensen door de mazen van het net vallen.

Katia SEGERS
Bert MOYAERS,
voorzitters

Joris POSCHET,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BOB	basisondersteuningsbudget
COCOF	Commission Communautaire Française
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
THAB	tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden